



Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DESENVOLUPAMENT
SALUDABLE A LA INFANCIA II**

Coordinació: RAMOS PLA, ANA ISABEL

Any acadèmic 2021-22

Informació general de l'assignatura

Denominació	DESENVOLUPAMENT SALUDABLE A LA INFANCIA II			
Codi	100708			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (2008)	3	TRONCAL	Presencial
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària (R 2018)	3	TRONCAL	Presencial
	Grau en Educació Infantil	2	TRONCAL	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	3	2	
Coordinació	RAMOS PLA, ANA ISABEL			
Departament/s	PSICOLOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	La càrrega docent setmanal es distribueix entre les 3 hores de crèdits teòrics presencials a més de tres tutories voluntàries al llarg del quadrimestre. La resta es treballa autònom no presencial.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català i/o castellà			
Distribució de crèdits	PETRA:10,4 DOE: 5,2			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
MORA TOSQUELLA, ESTHER	e.mora@pip.udl.cat	4,2	
RAMOS PLA, ANA ISABEL	anabel.ramos@udl.cat	5,4	
URIETA SABATE, PATRICIA	patricia.urieta@udl.cat	4,2	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Identificar els principis bàsics del desenvolupament biopsicosocial de 0 a 6 anys.
- Valorar la importància de la prevenció i atenció en la primera infància per al desenvolupament integral de l'individu.
- Analitzar i valorar la importància de la detecció i l'avaluació en les alteracions del desenvolupament i de la salut mental.
- Utilitzar les estratègies d'observació i anàlisi per detectar i col·laborar en la prevenció d'alteracions i trastorns psicossomàtics.
- Conèixer l'abordatge inter i transdisciplinari imprescindible en les primeres etapes de la vida.
- Aplicar en els diferents contextos de desenvolupament els mètodes adequats per a potenciar les habilitats multisensorials en els nens i nenes de 0 a 6 anys.

Competències

CG1 Correcció en la comunicació oral i escrita.

CG3 Domini de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació

CG5 Comunicar-se amb els diferents agents educatius de manera eficaç en els diferents escenaris educatius: a l'aula, en l'equip docent i amb la comunitat educativa.

CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi

CE8 Conèixer fonaments de dietètica i higiene infantils. Conèixer fonaments d'atenció precoç i les bases i desenvolupaments que permeten comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància.

Continguts fonamentals de l'assignatura

BLOC A (4 crèdits):

TEMA1.- CONCEPCIÓ BIOPSIOSOCIAL DEL DESENVOLUPAMENT

TEMA 2.- LA PREVENCIÓ EN ELS PRIMERS ANYS DE VIDA

TEMA 3.- FACTORS DE RISC EN EL DESENVOLUPAMENT

TEMA 4.- L'ATENCIÓ PRIMERA I L'EDUCACIÓ INFANTIL 0-6

TEMA 5.- LA DETECCIÓ I L'AVUACIÓ INTERDISCIPLINAR

TEMA 6.-L'ATENCIÓ INTEGRAL A L'INFANT I LA SEVA FAMÍLIA.

BLOC B (2 crèdits):

TEMA 7: PAUTES DE CRIANÇA

TEMA 8:L'ESTABLIMENT DEL VINCLE I AFERRAMENT

TEMA9: ESTILS EDUCATIUS ESCOLARS I D'APRENENTATGE: DIVERSITAT I INCLUSIÓ

Eixos metodològics de l'assignatura

Presencial

- Proposta i discussió de casos pràctics.
- Exposicions del professor: orals i multimedia.
- Exposicions de l'alumne orals i multimèdia.
- Presentació i discussió d'històries de vida vinculades a diferents contextos. .

No presencial (activitats individuals):

- Lectura i anàlisi de documents.
- Preparació de les exposicions de l'alumne.
- Recerca d'informació.
- Tutories individuals (segons convingui)
- Seminaris d'ampliació de coneixements.
- Elaboració de treballs i síntesi.

Activitats de grup: en la majoria de casos els alumnes efectuaran els seus treballs dins aquest apartat.

- Elaboració de treballs/accions i síntesi en grup
- Treballs en equip, analitzant, sintetitzant i/o creant documents aplicats a la matèria.
- Tutories grupals.
- Ús de plataformes virtuals.
- Coordinació amb altres professionals i realitzar observacions i valoracions en diferents contextos de vida.

A l'inici del curs les professores concretaran més específicament tot l'anteriorment exposat. Tant l'assistència a classe, com la realització de treballs, pràctics o visites, seran obligatoris.

En el cas que no sigui possible la docència presencial per situació de confinament o similar, les sessions seran emeses per videoconferència respectant el mateix horari establert. S'utilitzaran les diferents opcions de l'eina de videoconferència perquè les sessions puguin seguir sent participatives i puguin realitzar les mateixes tasques previstes per a l'aula. Les sessions podran ser grabades.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

S'iniciarà amb el bloc A de continguts fins a completar les hores corresponents els primers crèdits. A partir d'aquí, es continuarà amb el bloc B fins a l'acabament del quadrimestre.

Sistema d'avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Tenint en compte la normativa d'Avaluació i la Qualificació de la docència en els Graus i Màsters de la UDL aprovada pel Consell de Govern del 2014 , modificada per l'acord 111/2016 del Consell de Govern de 27 d'abril del 2016 i per l'acord 231/2016 del Consell de Govern de 25 d'octubre del 2016, la modalitat d'avaluació contínua inclou:

GRUP MATÍ

L'avaluació és continuada i inclou els dos blocs de continguts (A+B).

- 1.- Prova escrita (presencial). Es farà dins el període oficial d'exàmens, fins 25%
- 2.- Participació a classe presencials i/o virtuals, fins 25% (pràctiques)
- 3.- Badge Autoconeixement dins el projecte Gestions Creatives, fins 25%
- 4.- Badge Alteritat dins el projecte Gestions Creatives fins 25%

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final.

GRUP TARDA I DOBLE GRAU

AVALUACIÓ CONTÍNUA (Per les persones que assisteixen de forma habitual a classe)

Es remarca que aquesta matèria consta de dos blocs, portat a terme cada un per diferents professores. Això implica avaluacions separades en algunes sctivitats; en altres com la prova escrita comuna, els continguts estaran representats en una proporció similar. En l'avaluació dels dos blocs, es tindrán presents els següents criteris competencials i d'aprenentatge:

- . SABER- Prova tipus test fins al 25%. Es realitzarà dins del període oficial d'exàmens en format online.
- . SABER FER - Realització de treballs , preferentment en grup, fins al 25%.
- . SABER SER/SABER ESTAR- Participació en les classes presencials i/o virtuals fins 25%. L'entrega de les activitats es farà mitjançant la carpeta d'aprenentatge (activitats del Campus Virtual).
- . SABER/SABER FER/ SABER ESTAR- Participació en activitats i pràctiques dels grups d'infantil tarda per una banda, i doble grau d'altra banda, fins el 25%.

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA GRUP MATÍ

Exclusiu pels alumnes que els hagin acceptat l'avaluació alternativa:

20% Badge Alteritat

20% Badge Autoconeixement

50% Examen final (presencial) dins el període d'exàmens

10% Treball dins la part de les pràctiques

AVALUACIÓ ALTERNATIVA GRUP TARDA

Exclusiu pels alumnes que els hagin acceptat l'avaluació alternativa:

25% prova tipus test

25%, pràctiques d'aula

25%, treball en grup

25%, desenvolupament d'un tema proposat pel professorat

Bibliografia i recursos d'informació

PART A

BASSEDAS, E.; HUGUET, T.; SOLÉ, I., (2005): Aprender I enseñar a l'Educació Infantil.

BOWLBY J. (1989): Una Base Segura. Aplicaciones clínicas de una teoría del apego. Eds. Paidós, Barcelona.

BRAZELTON, T. (1989): Las crisis familiares y su superación. Cinco casos reales. Paidós, Barcelona.

BROWN, B. (2010): Desaprender la discriminación en la Educación Infantil. Ed. Morata

GENÉ, A. I ALTS. (2007): Pensar que bé. Com acompanyar els infants a descobrir el mon. Pagés editors, Lleida

GÚTIEZ CUEVAS, P. ed.(2005): Atención Temprana. Prevención, detección e intervención en el desarrollo (0-6 años) y sus alteraciones. Madrid, Ed. Complutense

GÓMEZ A.; VIGUER, P.; CANTERO, M.J.; (2005): Intervención Temprana: Desarrollo óptimo de 0 a 6 años. Madrid, Psicología Pirámide.

GONZÁLEZ, M. (2007): Manual de Alimentación Infantil. Formación Alcalá, MADRID

GRUP D'ATENCIÓ PRIMERENCA. (2005): Llibre blanc de l'Atenció Precoç. Diputació de Barcelona. Àrea de Benestar Social.

JÁUDENES CASAUBÓN, C.; PATIÑO MACEDA, I. (2006): Prevención y Atención Precoz de los problemas auditivos en la edad escolar. Madrid, FIAPAS.

LEBOYER, F. (2009): XANTALA: Un art tradicional: el massatge dels infants .Altafulla, Barcelona.

LÓPEZ, C.; MARRE, D.; BESTARD, J. (2011): Maternidades, procreación y Infancia en transformación. Barcelona, Bellaterra.

MARSELLÉS, M.A. ; JOVÉ, G. (2000): De la Prevenció a l'atenció en la primera infància: Un enfocament interdisciplinar. Lleida, Edicions de la Universitat. Col. Educació y món actual, n.9.

MICHELENA, M. (2002): Un año para toda la vida. El secreto mundo emocional de la madre y su bebé. Col. Vivir mejor. Eds. Temas de Hoy.

OBERMAN, A. (2001): Observando a los bebés. Lugar, Buenos Aires.

PÉREZ SIMÓ, R. (2001): El desarrollo emocional de tu hijo. Ed. Paidós, Barcelona.

RUIZ de VELASCO, A.; ABAD MOLINA, J. (2011): *El Juego simbólico*. Graó, Barcelona

SÁNCHEZ, A. (2006): *Dejar hacer o aprender a vivir*. Ediciones Experiencia

SERRANO, M.A. (2005): *Inteligencias múltiples y estimulación temprana. Guía para educadores, padres y maestros*. Ed. trillas

STERN, D. (1997): *La Constelación Maternal*. Barcelona, Paidós.

- (2000): *Diari d'un bebé. Tot allò que l'infant, veu, sent i experimenta*. Columna Assaig, Barcelona.

BIBLIOGRAFIA PART B

Álvarez Careros, P. (2017). *La teoría ecológica de Urie Bronfenbrenner*. Barcelona: Psicología y Mente. Recuperat de: <https://psicologiaymente.net/desarrollo/teoria-ecologica-bronfenbrenner>

Asociación de Altas Capacidades de Galicia (2019). *Onde o talento se converte en emoción*. Recuperat de: <https://altascapacidadesgalicia.org/inicio>

Ausubel, D.P.; Novak, J.D.; Fianesian, H. (1983). *Psicología educativa: un punto de vista cognoscitivo*. México: Trillas

Bauman, Z. (2006). *Miedo líquido. La sociedad contemporánea y sus temores*. Barcelona: Paidós

Bisquerra, R. (2003). Educación emocional y competencias básicas para la vida. *Revista de Investigación Educativa*, 21(1), 7-43

Bowlby J. (1989). *Una Base Segura. Aplicaciones clínicas de una teoría del apego*. Barcelona: Paidós

Bowlby J. (1998a). *El aferrament y la pèrdua - 1: L'aferrament*. Barcelona: Paidós

Bowlby, J. (1998b). *El aferrament y la pèrdua - 2: La separación*. Barcelona: Paidós

Cobos Álvarez, P. (2007). *El desarrollo psicomotor y sus alteraciones. Manual práctico para evaluarlo y favorecerlo*. Madrid: Piràmide

Del Arco, I. (2017). Les escoles com a organitzacions saludables. *Fòrum: Revista d'Organització i Gestió Educativa*, 43, 5-10

Fundación Promete (2018). *La educación del ser. La nueva educación es tarea de todos*. Recuperat de: <https://www.promete.org/>

Geddes, H. (2010). *El aferrament en el aula. Relación entre las primeras experiencias infantiles, el bienestar emocional y el rendimiento escolar*. Barcelona: Editorial Graó

Grup d'Atenció Primerenca. (2005). *Llibre blanc de l'Atenció Precoç*. Barcelona: Diputació de Barcelona

Jiménez Yañez, C.E.; Mancinas Chávez, R.; Martínez Soto, Y. (2008). La sociedad del futuro: una mirada a través del dibujo infantil. *Perspectivas de la comunicación*, 1(2), 7-16

Larriba, J., Valmayor, S. (2009). *Protego: un programa efectiu per promoure la criança positiva i prevenir conductes problemàtiques en els fills mitjançant la millora de les habilitats educatives dels pares i les mares de famílies en risc*. Recuperat de : <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST263ZI171765&id=171765>

Liedloff, J. (2003). *El concepto de continuum*. Madrid: Editorial Obstore

Horno Goicochea, P. (2004). *Eduquem l'afecte, reflexions per a famílies, professorat, pediatres...* Barcelona: Graó

Estivill, E. (1998). *Nen a dormir. Com solucionar els problemes del son infantil*. Barcelona: Editorial Plaza Janés

- Gerson, K.S., Carracedo, S. (2007). *Niños con altas capacidades*. Buenos Aires: Editorial Magisterio de Rio de la Plata
- Martínez Torres, M., Guirado Serrat, À. (2010). *Alumnado con altas capacidades*. Barcelona: GRAÓ
- Moreira, M.A. (2002). Conocimientos previos y aprendizaje significativo. *Revista Chilera de Educación Científica*, 7(2), 23-30
- Pérez, L.F. (2006). *Alumnos con capacidad superior. Experiencias de intervención educativa*. Madrid: Editorial Síntesis
- Serrano, M.A. (2005). *Inteligencias múltiples y estimulación temprana. Guía para educadores, padres y maestros*. Mèxic: Editorial Trillas
- Tarbal, A. (Coord.) (2016) *Guia per a una alimentació infantil saludable i equilibrada. Resolent dubtes, trencant mites i aclarint conceptes*. Barcelona: Hospital Sant Joan de Déu.
- Teruel, J., Latorre, Á. (2014). *Dificultades de aprendizaje*. Madrid: Pirámide